

سه شنبه 3 تیر 1393-26 شعبان 1435-24 ژوئن 2014

قتل «میرزا جهانگیرخان شیرازی» مدیر روزنامه صور اسرافیل به دستور محمدعلی شاه (1287 ش)...

* 3 تیر در گذر تاریخ

* قتل «میرزا جهانگیرخان شیرازی» مدیر روزنامه صور اسرافیل به دستور محمدعلی شاه (1287 ش) اشاره:

میرزا جهانگیر خان شیرازی در سال 1355 ش (1292 ق) در شیراز به دنیا آمد. در 18 سالگی در مدرسه دارالفنون در تهران به تحصیل علوم و فنون جدید پرداخت و یکی از دانشمندان زمان گردید. در این هنگام بود که نهضت آزادی خواهی آغاز شد. او با حضور در جلسات و مجامع مخفی این نهضت، با بزرگان سیاسی ایران آشنا گشت و خود یکی از ارکان عمده آزادی طلبان به شمار رفت. وی در اوائل سلطنت محمدعلی شاه قاجار، روزنامه صور اسرافیل را راه اندازی کرد و از مشروطه دفاع نمود. جهانگیر خان سرانجام پس از آشغال مجلس توسط قوای روس، به دستور محمدعلی شاه دستگیر و به باغشاه منتقل شد. در باغشاه او را به همراه ملک المتکلمین در سوم تیرماه 1287 ش در 33 سالگی به طرزی فجیع به قتل رساندند.

* قتل «ملک المتکلمین» خطیب و

روشنفکر مشروطه خواه توسط عوامل محمد علی شاه (1287 ش)

اشاره:

حاج میرزا نصرالله ملک المتکلمین در حدود سال 1240 ش (1277 ق) در اصفهان به دنیا آمد. در 22 سالگی به مکه رفت و در بازگشت، به هندوستان عزیمت نمود. در هندوستان کتابی به نام «مِنْ الْخَلْقِ إِلَى الْحَقِّ» برای بیدار ساختن مسلمانان تصنیف کرد. پس از انتشار این کتاب، انگلیسی ها او را از هندوستان اخراج نمودند. از آن پس به ایران آمد و در بوشهر با سیدجمال الدین اسدآبادی ملاقات نمود. ملک المتکلمین از آن پس به اصفهان و تهران رفت و در جریان نهضت مشروطه با خطابه ها و سخنرانی های خود به آگاهی بخشی مردم پرداخت. ملک المتکلمین که از خطبا و وعاظ مشهور دوره انقلاب مشروطیت به شمار می رود، پس از آنکه مجلس شورای ملی، به فرمان محمدعلی شاه قاجار به توپ بسته شد، دستگیر و به دستور شاه، در سوم تیرماه 1287 ش در 47 سالگی به قتل رسید.

* پایان مرحله اول مشروطیت و

آغاز استبداد صغیر در دوران مشروطه (1287 ش)

اشاره:

با به توپ بستن مجلس شورای ملی و اعلام حکومت نظامی توسط محمدعلی شاه قاجار، مرحله اول مشروطیت که از سیزده مهر 1285 ش همزمان با گشایش اولین دوره مجلس شورای ملی

آغاز شده بود، پایان یافت. با آغاز استبداد جدید که به دلیل عمر کوتاه آن، استبداد صغیر نامیده می‌شود، بسیاری از روشنفکران غرب‌گرا، صحنه مبارزت را رها نموده و یکبار دیگر جنبش مردم ایران با الهام گرفتن از روح مذهب و رهبری روحانیت، در اندک مدتی به اوج خود رسید. در این حال، مردم، در تهران و شهرستان‌ها، دست به دفاع مسلحانه زده و در نهایت توانستند با محاصره پایتخت، آن را به تصرف خویش درآورند. انگیزه و محرک اصلی مردم در این قیام، دستورالعمل‌هایی بود که از طرف علمای بزرگ، به ویژه از نجف اشرف به دست مردم می‌رسید. این بیانیه‌ها و روشنگری‌ها بود که بر مبنای وظیفه شرعی، مردم را در سراسر ایران، به مقاومت در برابر استبداد برانگیخت و علی‌رغم حکومت نظامی، به دفاع مسلحانه واداشت تا این‌که سرانجام، استبداد برای بار دوم سقوط کرد.

* درگذشت دانشمند و نویسنده معاصر، استاد «سید مصلح الدین مهدوی اصفهانی» (1374 ش) اشاره: سید مصلح الدین، در اصفهان از محضر حضرات آیات میرزا محمدعلی حبیب آبادی، استاد سید محمدکاظم عصار بهره‌ها برد و پس از اخذ لیسانس، به اصفهان بازگشت. وی در اصفهان به تدریس، تحقیق و تألیف روی آورد و در رشته‌های تاریخ، جغرافیا، حدیث، تراجم و ادبیات اشتغال ورزید. استاد مهدوی بر اثر تلاش وافر در علوم حدیث از آیات عظام سید شهاب الدین مرعشی نجفی، محمدعلی اراکی، شیخ آقا بزرگ تهرانی، سید مصطفی صفایی خوانساری و دیگران اجازه روایت اخبار و احادیث اهل بیت (ع) را اخذ کرد. زندگی‌نامه علامه مجلسی در دو جلد، بیان المفایر در دو جلد، دانشمندان و بزرگان اصفهان، تعلیمات دینی برای دبیرستان در پنج جلد و ده‌ها اثر دیگر از جمله آثار این محقق فرزانه است. سرانجام آن مرد بزرگ پس از یک دوره بیماری در شب چهارم تیر ماه 1374 ش برابر با 26 محرم 1416 ق در 79 سالگی دار فانی را وداع گفت و در تخت فولاد اصفهان به خاک سپرده شد.

* تحصن مشروطه طلبان به رهبری «شیخ فضل‌الله نوری» در حرم عبدالعظیم (1286 ش) اشاره: پس از پیروزی نهضت مشروطه و روشن شدن خطر انحراف آن، اقدامات شیخ فضل‌الله نوری به عنوان یکی از عالمان بزرگ زمان، علیه مشروطه غیرمشروع از اوایل سال 1286 ش آغاز شد. وی در روز سوم تیر همان سال در رأس عده‌ای از روحانیون و طلاب و اصناف که بالغ بر پانصد نفر می‌شدند در اعتراض به انحراف این نهضت به جریان غیردینی، در حرم حضرت عبدالعظیم در شهر ری متحصن شدند. وعاظ حاضر در آن تحصن، همه روزه ضمن ایراد سخنرانی، حکومت مشروطه را خلاف شرع دانسته و تقاضای جدی از شاه به عمل آورده که باید مشروطه، مشروع شود. این تحصن یکی از بهانه‌های مهم فاتحان تهران برای اعدام شیخ فضل‌الله نوری در 11 مرداد سال 1288 ش برابر با 13 رجب 1327 ق گردید.

* برقراری حکومت نظامی در تهران به دنبال به توپ بستن مجلس شورای ملی (1287 ش)

* درگذشت عباس جلالی سوسن آبادی، نگارگر ایرانی (1383 ش)

* هیئت امنای دانشگاه تهران
به شرح زیر تعیین شدند. (1352ش)
اشاره:

هیئت امنای دانشگاه تهران به شرح زیر تعیین شدند: امیرعباس هویدا، دکتر منوچهر اقبال، دکتر هوشنگ نهاوندی، دکتر جمشید آموزگار، مهندس صفی اصفیا، دکتر عبدالمجید مجیدی، دکتر محمد نصیری، دکتر محمد باهری، دکتر عبدالله شیبانی، پروفیسور یحیی عدل و دکتر جمشید بهنام.

* هنگام برگزاری آزمون کنکور
در تهران در مقابل دانشگاه تظاهرات صورت گرفت. (1356ش)
اشاره:

هنگام برگزاری کنکور در تهران دانشجویان خشم و نفرت خود را نسبت به رژیم درباره قتل دکتر شریعتی اعلام داشتند.

* میرزا جهانگیر خان شیرازی
مدیر صور اسرافیل، سلطان العلمای خراسانی مدیر
روح القدس، قاضی ارداقی و
ملک المتکلمین به وضع فجیعی در باغشاه اعدام شدند. (1287ش)

* سید عبدالله بهبهانی به کلهر تبعید شد. (1287ش)
اشاره:
سید محمد طباطبائی با شفاعت ملکه جهان همسر شاه به قریه ونک فرستاده شد.
سید محمد صادق طباطبائی نیز
عازم اروپا گردید.

* 26 شعبان در گذر تاریخ

* مرگ «یزید بن عبدالملک
بن مروان» خلیفه‌ی ستمکار اموی (105 ق)
اشاره:

یزید بن عبدالملک
بن مروان پس از عمر
بن عبدالعزیز در سال 101 هجری به خلافت رسید.
یزید بن عبدالملک شخصی عیاش و باده گسار بود و به امور کشور اسلامی توجهی نداشت. چون
از بستگان حجاج ثقفی بود، از این خاندان خونخوار،
بر سر کارها گمارد.
وی در اواخر عمر می‌خواست ثابت کند که عیش و نوش بدون نیش و تلخی وجود دارد. ولی باگذشت چند روز، معشوقه‌اش
مُرد و آن زندگی مستانه تبدیل به سوگ گشت و خلیفه، چند روزی بعد از او زنده نماند.
* وفات «ابن فصیح»

از فقهای حنفی مذهب (755 ق)
اشاره:

ابن فصیح، ابوطالب فخرالدین احمد بن علی
بن احمد همدانی کوفی (۶۸۰-۲۶ شعبان ۷۵۵ ق /
۱۵-۲۸۱ سپتامبر ۱۳۵۴م)، فقیه حنفی، شاعر و ادیب
سده هشتم هجری بود. به سبب اقامت و تدریس
در شهرهای بغداد و دمشق، او را بغدادی و دمشقی
نیز خوانده‌اند.

ابن فصیح در کوفه دیده به جهان گشود و در همان‌جا به آموختن فقه و ادبیات پرداخت و قرائت هفت‌گانه را نزد ابن صباغ و
علی بن سعد دیوانی آموخت. در بغداد از ابن عبدالحق، ابن دوالیبی و ابن صباغ حدیث شنید و اسماعیل بن طبال و دیگران به

او اجازه روایت دادند.

وی در عراق مدتی در آرامگاه ابوحنیفه به تدریس اشتغال داشت، سپس به دمشق رفت.

در آنجا مورد تقد و اکرام طنبغا امیر شام قرار گرفت و به افتاء، مناظره و تدریس در مدارس قصاعین و ریحانیه پرداخت و در ۷۵۰ ق/ ۱۳۴۹ م به حج رفت.

از شاگردان ابن فصیح می‌توان ابن وهبان و ابن ادمی را نام برد.

وی شعر نیز می‌سرود و بسیاری از موضوعات و کتب فقهی را به نظم درآورد.

پاره‌هایی از اشعار وی به‌صورت پراکنده در منابع آمده است. مرگ ابن فصیح در دمشق و 26 شعبان سال ۷۵۵ ق اتفاق افتاد.

برخی از آثار ابن فصیح به شرح زیر به‌صورت خطی در کتابخانه‌ها موجود است: ۱. «حل‌الرموز»، قصیده‌ای است لامیه در قرائات سبع نظیر قصیده شاطبیه که در آن به نام قراء تصریح شده است. ۲. «مستحسن الطرائق

فی نظم کنز الدقائق»، چنان‌که از نامش پیداست، همان کتاب «کنز الدقائق نسفی» است در فقه که ابن فصیح آن را به نظم درآورده، این منظومه توسط نورالدین علی

بن غانم مقدسی با نام اوضح رمز علی نظم الکنز شرح شده است. ۳. «نظم منارالأنوار»، همان «منارالأنوار نسفی» است در اصول فقه که در ۹۰۳ بیت به نظم درآمده و نسخه‌ای از آن در مکتبه‌العربیه دمشق موجود است.

* رحلت فقیه و متکلم بزرگوار

آیت الله «سیدمهدی روحانی» (1421ق)

اشاره:

آیت‌الله سید مهدی روحانی در سال 1343 ق (1303 ش) در شهر مقدس قم و در خانواده‌ای فرهیخته و عالم

به دنیا آمد. در دوران نوجوانی به فراگیری علوم دینی روی آورد و پس از چند سال در 20 سالگی عازم نجف اشرف گردید. با ورود آیت‌الله بروجردی به قم، آیت‌الله روحانی در درس خارج فقه و اصول ایشان شرکت کرد و پس از مدتی به تدریس سطوح عالی و خارج فقه و اصول پرداخت. او همچنین با تطبیق کتابهای آسمانی از قبیل تورات و انجیل با قرآن، ویژگی‌های مشترک و تفاوت آنها را با قرآن روشن ساخت. آیت الله روحانی از نخستین کسانی بود که

در حوزه‌ی علمیه‌ی قم، جلسه‌های بررسی مارکسیسم و اصول دیالکتیک را تشکیل داد. با آغاز نهضت اسلامی مردم به رهبری امام خمینی، در این مسیرگام نهاد و

از هر فرصتی برای تعمیق و گسترش باورهای اسلامی، بهره می‌برد.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز در سه دوره

به عنوان نماینده‌ی مردم استان‌های مرکزی و قم

در مجلس خبرگان برگزیده شد. سرانجام آن فقیه پارسا و

متکلم زاهد پس از یک دوره بیماری در 26 شعبان 1421 ق

برابر با 3 آذر 1379 ش در 76 سالگی چشم از جهان فرو بست و پس از تشییع با شکوه در حرم مطهر حضرت معصومه(س) به خاک سپرده شد.